

Handelskammarens
visionsarbete 2011

Omvärldsanalys

Underlag till styrelsen 24 mars 2011

(dokument 1)

Handelskammaren
I sydvästra företags intresse

Bakgrund

Detta dokument är ett första utkast till strategisk omvärldsanalys tänkt att mynna ut i en vision för Handelskammarens arbete 2012-2014. Visionen bör fastställas av Handelskammarens fullmäktige vid sammanträdet den 30 november 2011. Den bör dessförinnan ha diskuterats och förankrats i Handelskammarens huvudmannakrets.

1. Sammanfattning

Vad gäller trender tror vi att omvärlden präglas av ekonomisk uppgång där företagen har ont om tid för utbildning, omvärldsbevakning och nätverk. Men samtidigt har man hyggligt med resurser att lägga på detta. Erbjudanden med hög kvalitet kan därför möta behoven.

Klyftorna i Sydsverige mellan stad-land samt öst-väst tenderar att vidgas, vilket ökar behovet av lösningar inom kompetensförsörjning och infrastruktur. Högt tempo gäller även policyfrågorna och Handelskammaren måste bli bättre på att snappa upp, förankra och agera när utrymme öppnas för att driva frågor på agendan.

År 2014 arbetar Handelskammaren övergripande i huvudsak med samma frågor som nu. Men mycket har hänt avseende arbetsformer och urval av frågor att arbeta med.

Vi påverkar:

- Med stark förankring i ett fullmäktige som arbetar på nya sätt med projektgrupper och utan fasta gränser i regioner.
- Allt mer genomförs som tydligt definierade projekt (t ex E22 AB, Pythagoras Quest, Trampolinen).
- Lobbyingarbetet sker ofta i partnerskap med andra aktörer, såsom andra handelskammare, regioner, eller ibland enskilda företag.

Vi stöder:

- Företag får stöd genom rådgivning och utbildning på strategiska områden. Detta har utvecklats avseende internationell handel (tull) och närmarknaden dvs. Danmark och Tyskland.
- Tjänster som inte kan bära egna kostnader har utvecklats.
- Ökad fokus på kvalitet.

Vi sammanför:

- Genom arrangemang och nätverk skapas kontakter och medlemsföretag kan lära av varandra.
- Vi har fler nätverk (t ex finanschefer, information) och samtidigt kvalitetssäkrat med goda mentorsinsatser och professionell hantering.
- Den ökade kvaliteten gör att arrangemangens värde ökar, vilket speglas i viljan att betala för medverkan.

2. Omvärldstrender

- **Svensk ekonomi har god tillväxt**

Det innebär plats för fokus på policyfrågor hos företagen. Mindre tid, mer pengar till nätverk och annan service = ökad plats för kvalitativa erbjudanden.

Finans- och penningpolitik siktar på att kyla ner.

Risk, bl a i fastigheter. Denna risk ökar räntan och ger högre svensk kronkurs, vilket pressar ner tillväxten i exportsektorn (halva vår BNP). Kronkursen utgör sannolikt *mycket stor del* av förklaringen till god svensk ekonomi för tillfället. Ökat bostadsbyggande i storstäder och i högskoleorter.

Mindre pengar OCH mindre tid är vårt sämsta scenario. Risken med ett sådant scenario är att företagen har mindre tid OCH mindre pengar för nätverk, utbildning och policyfrågor.

- **God tillväxt i handel utanför EU, men inte troligt med omfattande avreglering av handelsprocedurer**

Risk är återigen en alltför stark kronkurs, vilken skulle minska intäkterna samtidigt som konkurrentländer börjar hämta sig. Reformen i Arabvärlden kan på kort sikt dämpa efterfrågan på handelsdokument. Totalt sett torde efterfrågan t o m 2014 ändå öka.

- **Ökat klimatfokus på transporter**

Ökad fokus på klimatfrågor förvärrar arbetet för utbyggd infrastruktur. (*Motvind för infrastrukturfrågor; flyg och väg*).

- **Urbanisering – delning stad och land**

Fortsatt urbanisering innebär att ett fåtal städer växer, medan många mindre orter har minskande befolkning. *Detta ökar pendlingsbehov (till företag utanför städer) och ställer krav på kompetensförsörjningen.*

Större händelser

- **ESS och Fehmarn Bält-förbindelsen** blir allt mer konkreta genom att byggena kommit igång och därmed fyller större plats i medvetandet. (*Ger plats för en förnyad diskussion om Öresund/en ny Hansa med Nordtyskland*).
- **Val till riksdag, region/landsting och kommun 2014**

Just nu pågår sjöläsörjande hos båda blocken. (s) är upptagna med haverikommission och partiledarval, medan borgerligheten är vilsna efter vinsten – vad ska man göra med makten nu?

Tiden inför valet kommer det att se annorlunda ut med konkreta frågor som ska formuleras och drivas. Nu finns ganska stor möjlighet att bidra med idéer.

Oavsett trendernas utveckling föreligger behov av att snabbt och utan avkall på förankring och kraft kunna definiera frågor och sätta agendan. Det är bästa sättet att anpassa sig i en snabbt föränderlig värld.

Politiska frågor som seglar upp från nu till 2014

- Yrkeshögskolorna – fungerar illa nu, med långa ledtider och byråkratisk struktur.
- Skolfrågorna kommer fortsatt att ligga i fokus i debatten. Pythagoras Quest, Språkolympiaden och nu Trampolinen har förutsättningar att utvecklas ytterligare. Lärarfrågan är fortfarande viktig.
- Frågan om de små högskolorna kommer troligen bli viktig. Det saknas en uttalad strategi för dessa hos regeringen (möjligen finns en outtalad om att koncentrera resurser). Här kan Handelskammaren bidra.
- HH-frågan (fast förbindelse Helsingborg-Helsingör) kommer att flyttas fram. Dels har arbete skett på svensk sida, dels finns en ny dansk regering under perioden. Detta innebär sammantaget att frågan möjlig kommer upp på agendan igen.
- Höghastighetståg – Västkustalternativ kan lanseras?
- Öresundsintegrationen behöver en nytändning – nyckeln finns i Danmark!
- Fehmarnförbindelsen kommer att stegra intresset för Tyskland och regional integration Nordtyskland-Själland-Sydsverige.
- Regionfrågan kommer allt närmare ett avgörande med avseende på indelningen geografiskt. Detta även om uppgiftsfrågan kan komma att förändras kontinuerligt
- Danmark Euro-medlem?

3. Handelskammarens arbete

3.1. Område Påverka (näringspolitik/lobbying/analys)

Inriktning – finna nya arbetsformer och organisation för bättre förankring och genomslag!

Status idag och framtid:

<p>S</p> <ul style="list-style-type: none">• Analyskapacitet• Stark förankring• Avsändarlegitimitet i många frågor• Tydliga fokusområden• Både "göra" och "tycka"• Kommunikativ kompetens, i viss mån kreativ• Förmåga att hålla ut långsiktigt, vilket betalar sig i politik• Fullmäktigemöten, årsmöte, höstmöte allt mer relevanta och större inslag av diskussion/återkoppling	<p>W</p> <ul style="list-style-type: none">• Långsamma på att anpassa och förankra policy till nya omvärldsförändringar• I nationella frågor kan vi uppfattas som "provinsiell" avsändare• Trots tydliga fokusområden, tenderar vi ha bred agenda och är inte alltid tydliga nog i budskapen• Indelningen i distrikt 25-100 år gammal och Regionstyrelsernas indelning ger "fel" analysenhet i vissa frågor (jämför t ex med arbetsmarknadsregioner)
<p>O</p> <ul style="list-style-type: none">• "Branda" projekt som Pythagoras Quest, E22 AB, Trampolinen och göra dem mer attraktiva för partners• Hitta nya arbetsformer för enskilda sakfrågor• Jobba nationellt och inom EU med enstaka frågor i olika nätverk• Förnya, utveckla och engagera hela fullmäktige mer• Integrera lokala/regionala frågor på nya sätt med arbets-/projektgrupper på tvärs över våra nuvarande regioner	<p>T</p> <ul style="list-style-type: none">• Tappa frågor till fokuserade enfrågeorganisationer (t ex Öresundskommittén, Rapidus)• Framstå som omodern avsändare• Näringsgeografin (stad-land, A-regioner, politiska regioner) utvecklas medan Handelskammarens strukturer kvarstår• Ledamöterna upplever fullmäktige och regionstyrelserna som oviktiga och poänglösa

Framtid

- Allt fler företagsfrågor avgörs i Bryssel (standards, regleringar mm)
- Nationellt politiskt finns visst vakuüm efter en expertorganisation såsom Industriförbundet en gång var. Kanske kan Sveriges Handelskamrar ta en sådan roll.
- Sociala medier viktiga för opinionsbildning

3.1.2. Inriktning/vision

Snarare än att hitta nya frågor handlar det om att förnya och uppdatera arbetsformerna.

Nya arbetsformer 1: definiera ”sakfrågeprojekt”

Det finns frågor där arbetssätten bör förnyas. Det gäller typiskt vissa av våra käpphästar. E22 är ett bra exempel på detta. Att knoppa av arbetet i ett AB som samägs av regionerna längs vägen har revitaliserat arbetet.

Nya arbetsformer 2: driv frågor med partners

Nära till hands ligger att samverka med andra handelskamrar nationellt och i EU. Arbete med ett nytt nätverkssamarbete pågår på detta område. Men detta gäller även andra partners, som regioner eller enskilda företag

Nya arbetsformer 3: fördjupat fullmäktige utan gränser

Här ligger fokus på huvudmannorganisationen, som avgör styrningen i synnerhet i policyfrågor. Regionindelningen har blivit föråldrad i förhållande till många av de frågor vi arbetar med. I Skåne finns numera en samlad politisk region med ökande makt över kompetens och infrastruktur. Arbetsmarknaden har för sin del vuxit samman till två geografiska områden.

I Blekinge, Halland och Småland är nya politiska regioner under framväxt. Det kan bli ett samgående med Skåne för Blekinge. Kronoberg och Kalmar kan gå söderut, men också norrut. Kalmar kan rent av delas. I samtliga fall finns förändrade arbetsmarknadsregioner, som allt mer slås samman.

Sammantaget är Handelskammarens regioner ofta fel analysenhet och har inte alltid en politisk motpart.

Samtidigt är dagens regionstyrelser en styrka för lokal förankring. I sakfrågor har vi inte alltid samma förankring.

Nytt sätt att arbeta kan vara i projektgrupper med begränsade uppdrag. Nya arbetsformer – ibland för att bevaka en fråga – infrastruktur, ett visst projekt eller ett geografiskt område bör tas fram.

3.2. Område sammanföra (arrangemang och nätverk)

Inriktningen måste vara att Handelskammarens nätverk och arrangemang hör till de bästa i landet.

Status idag och framtid:

S <ul style="list-style-type: none">• Fokus på ökad kvalitet i arrangemang• Ökat antal deltagare• Bättre på rätt prissättning	W <ul style="list-style-type: none">• Inom varje område sätter geografin en tillväxtgräns• Några ”billiga” nätverk med lågt engagemang kvar (Business clubs)
O <ul style="list-style-type: none">• Fler nätverk• Nya och fler teman• Utveckla ytterligare vår kompetens att driva nätverk	T <ul style="list-style-type: none">• Brist på fokus• Rädsla ta betalt/tro på kvaliteten

3.3. Område stöd (affärsservice och internationella handelsdokument)

3.3.1. Affärsservice

Inriktningen är fortsatt tillväxt med god kvalitet

Status idag och framtid:

S <ul style="list-style-type: none">• Bra trovärdighet som avsändare• Kvalitet i de tjänster som erbjuds• Kan gå in på nischmarknader (miljö, Tyskland mm)	W <ul style="list-style-type: none">• Spretig portfölj• Volym begränsas ofta av Handelskammarens geografiska område
O <ul style="list-style-type: none">• Utveckla fler tjänster för hjälp i nära utlandet (förutom Tyskland, även Danmark, Polen)• Avveckla tidskrävande service vi inte kan ta betalt för	T <ul style="list-style-type: none">• Kvaliteten mycket personberoende, därmed sårbar i synnerhet på kort sikt

3.3.2. Internationella handelsdokument

Inriktningen är att erbjuda kunderna mer anpassade lösningar

Status idag och framtid:

S <ul style="list-style-type: none">• Bra process för dokumenthantering• Hög kompetens på handel/tullfrågor• Utnyttjande av e-handel med Certiata• Sätter dokumentpriser själva – kortsiktigt okänsligt	W <ul style="list-style-type: none">• Svårt få rejäl stordrift inom handelskammaren• Efterfrågan på dokument styrs av konjunktur• Dokumenthantering har låg status hos kunderna
O <ul style="list-style-type: none">• Utöka Trade Network• Erbjuder relaterade tjänster i samverkan	T <ul style="list-style-type: none">• Vissa dokument kan köpas utanför Sverige till lägre pris

